

למי יתחנך?

עומד העבודה, כמו שאומרים, מנע בעדי מלנסוע ל... נמל התעופה לוד כדי להיפרד משרת-החוף, הגברת גול... זה מאיר, ולנפני לה במטפחת, כאשר המראה השבוע... לעצרת-האזים בניו-יורק. למענו כמה ממיסות-חוליה, מתוך... החלטה נחושה לפקד אישית על מישלחת-ישראל, בקרבות... האזורים הנכונים לה במגדל-השחקים שעל גדת האיסי... ריבר.

על כן אני מנצל את ההזדמנות הזאת כדי לאחל לה "דרך צלחה".

אני מאחל דרך צלחה גם לכל שאר הקצינים והחיילים של ההטיבה הדיפלומטית הלוחמת — לסגן-ראש-המישלחת, לעוזרי סגן-ראש-המישלחת, לחברי המישלחת, למזכירים, לסגני-המזכירים, למזכירות ולתת-המזכירות. דרך צלחה גם לדוקטור אריה אלטמן, ח"כ חרות, ש' מיניו כיועץ-המישלחת מהחה אות-תודה יפה ונאות על הצבעתו למען המשך קיום הממשל הצבאי, בניגוד להור' אות סיעתו.

דרך צלחה ליועץ השני של המישלחת, תת-השר יצחק רפאל, שיכול להינפש באולמות האו"ם מסיבילות משפט שפיגל, שם, לפחות, לא ישאל אותו איש על הסתירות המזוירות שנתגלו בין עדותו לבין עדות המפקד הכללי של מיסרת-ישראל.

בית-ישראל כולו יעקוב בגאחה ובהערצה אחרי מלחמת-האיתנים של כל הנזל למען האמה והמולדת. ישר כוחם. **ורק ציניקאים חסריותקנה ונבערים-מדעת, מרינמש ואכוליקינאה, ישאלו שאלות-פרק ב-גון: "למי זה נחון?"**

★ ★ ★

מה יה זה מידו שוף, כמדומני, שהעלה לפני תריסר שנים על הנזיר את ארבע השורות הבאות, המגלות מחסור משוער ביראת-כבוד ודרך-אין:

משרד החוף
הוא די נחון.
כי בלעדיו —
מה יעשו פקידיו?

אין לזלזל, כמובן, בפונקציה זו של משרד-החוף. הוא מספק תעסוקה — ואפילו עבודה — לרבים ממיטב אנשי-החברה הישראלית, מהם אחדים בעלי מינסטא אנגלו-סאכסי מרשים, וכולם בעלי שמות עיבריים מקוריים ונעימים-לאוזן. **אבל נחמא לאמת אם נטען כי זהו תפקידו היחודי של משרד-החוף. הוא נחון גם מכמה וכמה בחינות אחרות.**

כל מדינה המכבדת את עצמה זקוקה לשגרירים, לצירים ולמיופייכוח. מישהו מוכרח לקבל איגרות, מישהו מוכרח לקרוא אותן, מישהו מוכרח לענות עליהן, תוך הקפדה יתרה על ההבדל בין נקודת-פסיק לבין סתם פסיק, (ולא לשוא כיהן מר משה שרת כשר-החוף חקופה כה ארוכה. אנשים מסויימים זקוקים לזמן רב כדי להתרגל לכללי ה' פיסוק הנכון.)

נעים לו, לישראלי פטרוטי בנכר (ואיזה ישראלי בנכר אינו חש בגלי הפטרוטיזם הגוראים בו?), לטייל בעיר-הבירה הזרה ולראות לפתע את הדגל הכחול-לבן, המתנוסף לו בעליות מעל לבניין מהורר. נעים לו לקרוא את השלט "שגרירות ישראל", ולשמוע כמה מילים עיבריות טובות, אפילו אין הן מתארות אלא את ארוחת-הצהריים האחרונה בחברת הילוד פלוגי או הרוזן פון-אלמוני.

חשוב לקיים את הנוכחות הישראלית בכל אתר ואתר. חשוב לקשור קשרים; להתנחף לעתונאים (זרים, כמובן); להזמין אורחים; לסדר ביקורים ממלכתיים. לכל אלה נחון משרד-החוף, ואל ניתן לאותם ציניקאים, האוכלים כל חלקה טובה בנו, להעכיר את הערכתנו הכנה ולפגוע בריגשי חודרתנו.

בתנאי אחד: שנבחן הבחנה ברורה בין "יחסי חוף" לבין "מדיניות".

ליתר דיוק: שנבחן בכיורו בין "משרד הי חוף", אשר עליו מנצחת כנישורן ובמסירות הנכרת גולדה מאיר, לבין משרד המדיניות, שאינו קיים כמדינת-ישראל.

★ ★ ★

בין הברדל זה היטב אם נעקוב אחרי פעולות מישלחת ישראל באו"ם. כי זוהי גולת-הכותרת של כל פעולת החוף של ישראל, השיא השנתי אפוף-ההוד של עבודת-הקודש.

לא לחינם נוסעת הכוהנת-הגדולה בכבודה ובעצמה, תוך פסילת כל שיקול בריאותי פרי טי, לנצח אישית על הפולחן.

לא לחינם משריח המשרד את מיטב המיחות המדיניים של האומה — ד"ר אלטמן ומר יצחק רפאל — לייצע לה במשימה זו.

כי כל עניין העולה באו"ם משפיע על יחסי-החוף של

ישראל, אם נצביע בעניין אנגולה בדרך מסויימת, נקלע עוד יותר את היחסים עם פורטוגאל, אך נשפר את היחסים עם גאנה. אם נוכח את עמדתנו כלפי האפארטהייד, נתקרב קצת אל פריטוריה, אך נתרחק קצת מדאר-אל-סלאם. אם נחייב בעת הדיון הכללי את הכנסת סין העממית לאו"ם, אך נצביע נגדה בעת החיכוח הפורמלי, תמצמץ פקינג בעיניים, תעקם טייפה את האף, תגביה וושינגטון את ה' גבות, תקמט מוסקבה את המצה, ולא ברור כיצד תגיב ניוודלה.

כל זה חשוב, וגם נחון. ישראל שייכת לאו"ם, ואינה יכולה להיות אדישה לגבי העניינים העומדים על סדר-יומו.

גולדה מאיר בלוד: דרך צלחה

ביום ראשון השבוע כבר הסביר זאת מר אבא אבן בישיבת הממשלה, כסיגנון רהוט ומבריק, ומי אנוחנו שנוסיף על דבריו בסיגנונו הקולקל והפרוואזי: **לכל העניינים הנ"ל אין שום קשר למדיניות.**

★ ★ ★

מדיניות פירושה, לפחות במילון שלנו, מערכת מדינית יומה, המבקשת להשיג יעדים לאומיים מרכזיים. למדינת ישראל יש רק יעד לאומי מרכזי אחד. אנשים שונים יגדירו אותו במילים שונות. מר אשכול דיבר על "שלוש במרחב", אחרים מדברים על "השתלבות". נידמה לי שאפשר למצוא מכנה משותף לכל הגישות, בקביעה ש' היעד המדיני המרכזי של ישראל הוא להביא את שכנותיה לכלל הכרה רישמית בקיומה, ולכלל נכונות לכונן עימה יחסי-שלום ושיתוף-פעולה.

בין כל ההנחיות שקבע משרד-החוף למושי' לחת ישראל באו"ם — אין אף אחת החותרת, בדרך כלשהי, לקראת יעד זה.

לא במיקרה. כי משרד-החוף עוסק ביחסי-חוף. משמע: הוא עוסק ב' קיום יחסים בינלאומיים, שיעורו לישראל להחזיק מעמד במצב הקיים.

אבל משרד-החוף אינו עוסק במדיניות. משי' מע: אין הוא עוסק בייזום פעולות שיש בכוחן לשנות את המצב הקיים.

דוגמה קטנה תספיק. המאורע העיקרי במרחב, ברעו זה, היא מלחמת-השיחורור הכורדית. גורמים שונים, ביניהם נציגיהם של שמונים אלף יוצאי כורדיסטאן בישראל, תבעו כי ממשלת ישראל תעלה מלחמה זו רישמית על סדר-יומה של עצרת-האו"ם.

לא נחזור על כל הטענות. כבר פירטנו אותן מעל עמודי עתון זה פעמים אחדות. ברור כי פעולה גלויה של ישראל

למען הכורדים, בפורום העולמי העליון, תכניס את ישראל, בפעם הראשונה, לתוך זירת המאבקים הפנימיים של ה' מרחב, תהפוך אותה לגורם פעיל בתהליכים הפנימיים ב' ארצות-ערב.

משרד-החוף התעלם מתביעה זו, וכצדק. כי זוהי תביעה לפעולה מדינית.

ואילו מבחינת יחסי-החוף, יתכן שזוהי דחקה תביעה שלילית. היא עלולה לקלקל את היחסים העדינים עם ברי' טניה, המספקת לממשלת בגדאד את נשק-ההשמדה הדרוש לה לצדצהעם בהרי כורדיסטאן.

סיכומו של דבר: התביעה היתה נכונה, אבל היא הופנתה לכתובת בלתי-נכונה. לרוע המזל אין הכתובת הנכונה קיימת, לפי שעה, בישר' אלה.

★ ★ ★

יקח דוגמה שניה מעולם המעשים והמחוללים של מישלחת ישראל באו"ם. לא סתם דוגמה, אלא הדוגמה בהיא הידועה: החיכוח על פליטי פלסטין.

משרד-החוף אינו מתעלם מחיכוח זה. להיפך: החיכוח תופס מקום מרכזי במחשבותיו, בכל ימות השנה. כי זהו המיבחן השנתי של יחסי-החוף, מעין בחינת-גמר המגלה את מידת ההצלחה או הכישלון של מאמצי משרד-החוף בתריסר החודשים שחלפו.

האם יביא ביקור מלך נפאל בישראל לשינוי עמדת הנציג הנפאלי בעת ההצבעה? האם ינאם הנציג הצרפתי בנימה ידידותית, או רק ניטראלית? האם תשפיע צניחתו של ג'וזף מובוטו על נציג מדינתו באו"ם?

שתי ידיים נוספות תורמנה למען הצעה פרו-ישראלית — ופני המישלחת הישראלית יקרנו מאושר. יד אחת תחסר למספר היודים שהורמו בפעם שעברה — וענן של יאוש קודר יירד על הבייתנים הנאים בקרייה הירושלמית. זוהי גישת משרד-החוף.

תיתכן, כמובן, גישה אחרת.

אילו היה קיים אצלנו מיניסטרוין לענייני מדיניות, הוא היה משתמש דחקה בבעיית הפליטים לשם אופנסיה מדינית גדולה. הוא היה מגבש הצעות ממשיות שיפתיעו את הערבים, שיפלוגו את משלחותיהם, שיפתחו פתח למגעים חשאיים, שיתסיסו את הפליטים עצמם, שיתנו תנופה למע' רכתי-תעמולה רבת-מעוף על גלי האתר.

אבל זה כאמת אינו נוגע ליחסי-חוף. לצורך זה לא נחון משרד-החוף, אלא משהו אחר.

★ ★ ★

מהו אחר. מה? אמרנו זאת לפני שבע שנים, ומאו' חזרנו ואמרנו זאת פעמים בלתי-ספורות, עד כדי שיע' מום קוראינו העיקרים. דרוש "מטכ"ל לבן", מטה כללי ל' גיבוש ולביצוע מדיניות לשם השגת היעד הלאומי העיקרי. **מיניסטרוין שאפשר לקרוא לו בשם "משרד המרחב".**

(כי משרד-החוף יכול להתרגו אם נקרא לו בשם "המשרד המדיני". ולמה להרגיו את משרד-החוף?)

משרד שבראשו יעמוד שר בעל עמדה ואישיות. משרד שיוענק לו תקציב מתאים (נגיד, בשלב הראשון, 150 מיליון ל"י לשנה), יחד עם צוות של כמה מאות מומחים לענייני המרחב, (לתעמולה, לפעולות-סתר, וכו').

אמהר ואכריז: איני בא לפגוע, חלילה, במשרד-החוף, לגרוע מסמכויותיו או לצמצם את תחומו. ההצעה מכוננת לשטח שאין משרד-החוף עוסק בו ממילא.

לא יהיה שום דימוין בין התפקידים ובין הפקידים של שני המשרדים.

שגריר ישראל ליד חצר סינג'יימס ילבש את הפראק, יחבוש את הצילינדר, ייכנס לכירכת-הסנסים עטורת-זהב וייסע לארמון באקנינגהאם, כדי להביע באוזני הוד מלכותה, באנגלית צחה, את תקוותו לשיפור נוסף ביחסים הידידותיים בין שתי המדינות.

שליח ישראל לכורדיסטאן ילבש מדי-חאקי מרופטים, יהדק לגופו את המיצנת, יירד ליד מטהו של מוצטפא אל-בראזאני וישאל בשפה הכורדית איזו אספקה דרושה ל' לוחמים.

שגריר ישראל בקניה יחזיק בדרכון דיפלומטי נאה. שליח ישראל לסודאן יחזיק, אולי, בדרכון גרמני מוזיף.

אף אחד מהשניים לא יפריע לרעהו, ופעם בשנה יוכלו להיפגש על כוס קפה במיורפסת מלון המלז' ז'וד, בעת חופשת-המולדת.

הגברת גולדה מאיר תוסיף לעמוד בראש מישלחת ישראל באו"ם. אך את ההנחיות בעניינים הנוגעים למרחב יספק לה שליח המשרד החדש. לא איכפת לי אם תהיה לו דרגה של סגן נהג המישלחת.

בקיצור: משרד-החוף הוא די נחון. אך נר' סוף עליו — את משרד-המרחב.